Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (kaheksas koda)

6. oktoober 2020*

Eelotsusetaotlus – Elektroonilise side võrgud ja teenused – Direktiiv 2002/20/EÜ – Artikkel 13 – Tasu raadiosageduste kasutusõiguste eest – Liikmesriigi sektoripõhised õigusnormid, mis kehtestavad tasu üldkasutatava raadiosageduse eraldamise eest – Liikmesriigi õigusnormid, millega kohustatakse tasuma avaliku hüve kasutamiseks antava halduskontsessiooni eest varaliste õiguste ülemineku maksu

Kohtuasjas C-443/19,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Tribunal Superior de Justicia del País Vasco (Baskimaa kõrgeim kohus, Hispaania) 24. aprilli 2019. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 7. juunil 2019, menetluses

Vodafone España SAU

versus

Diputación Foral de Gipuzkoa,

EUROOPA KOHUS (kaheksas koda),

koosseisus: koja president L. S. Rossi, kohtunikud J. Malenovský (ettekandja) ja N. Wahl,

kohtujurist: G. Pitruzzella,

kohtusekretär: A. Calot Escobar,

arvestades kirjalikku menetlust,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

– Vodafone España SAU, esindajad: *abogados* J. L. Buendía Sierra, E. Gardeta González ja J. Viloria Gutiérrez,

– Diputación Foral de Gipuzkoa, esindajad: *abogado* J. L. Hernández Goicoechea ja *procuradora* B. Urizar Arancibia,

– Hispaania valitsus, esindajad: S. Jiménez García ja A. Rubio González, hiljem Jiménez García,

– Euroopa Komisjon, esindajad: J. Rius ja L. Nicolae,

arvestades pärast kohtujuristi ärakuulamist tehtud otsust lahendada kohtuasi ilma kohtujuristi ettepanekuta,

* Kohtumenetluse keel: hispaania.

on teinud järgmise

otsuse

1 Eelotsusetaotlus käsitleb seda, kuidas tõlgendada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv) (EÜT 2002, L 108, lk 21; ELT eriväljaanne 13/29, lk 337) (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiviga 2009/140/EÜ (ELT 2009, L 337, lk 37)) (edaspidi „direktiiv 2002/20“) artiklit 13.

2 Taotlus on esitatud Vodafone España SAU ja Diputación Foral de Gipuzkoa (Gipuzkoa provintsi valitsusnõukogu, Hispaania) vahelises kohtuvaidluses maksu üle, mida sellele äriühingule kohaldati halduskontsessiooni eest, millega anti tema eraõiguslikku kasutusse õigus kasutada üldkasutatavat raadiosagedust.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

3 Direktiivi 2002/20 põhjendustes 18, 30 ja 32 on märgitud:

„(18) Üldluba peaks sisaldama ainult elektroonilise side sektorile iseloomulikke tingimusi. Üldloaga ei tohiks siduda tingimusi, mida juba kohaldatakse muude kehtivate siseriiklike õigusaktidega, mis ei käsitle eriti elektroonilise side sektorit. […]

[…]

(30) Selleks, et rahastada riigi reguleeriva asutuse tegevust loasüsteemi haldamisel ja kasutusõiguste andmisel, võib elektrooniliste sideteenuste osutajatele kehtestada haldustasu. […]

[…]

(32) Lisaks haldustasudele võib raadiosageduste ja numbrite kasutamise eest kohaldada kasutustasu, mis tagaks selliste vahendite optimaalse kasutamise. Sellised tasud ei tohiks tõkestada uuenduslike teenuste ja konkurentsi arengut turul. […]“.

4 Direktiivi artikli 1 lõike 1 kohaselt:

„Käesoleva direktiivi eesmärk on rakendada elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste siseturg lubade andmist käsitlevate eeskirjade ja tingimuste ühtlustamise ja lihtsustamise abil, et soodustada võrkude ja teenuste pakkumist kogu ühenduses.“

5 Direktiivi artikli 3 „Elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud üldluba“ lõige 2 on sõnastatud järgmiselt:

„Ilma et see piiraks artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustusi või artiklis 5 nimetatud kasutusõigusi, võib elektroonilisi sidevõrke ja -teenuseid pakkuda ainult üldloa alusel. […]“.

6 Direktiivi artiklis 6 „Üldloa ning raadiosageduste ja numbrite kasutamise õigustega seotud tingimused ja erikohustused“ on sätestatud:

„1. Elektrooniliste sidevõrkude või -teenuste pakkumise üldloa ning raadiosageduste ja numbrite kasutamise õigusi võib siduda ainult käesoleva direktiivi lisas loetletud tingimustega. Need tingimused peavad olema mittediskrimineerivad, proportsionaalsed ja läbipaistvad ning raadiosageduste kasutusõiguste osas peavad need vastama [Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/21/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenuste ühise reguleeriva raamistiku kohta (raamdirektiiv) (EÜT 2002, L 108, lk 33; ELT eriväljaanne 13/29, lk 349)] artikli 9 sätetele.

[…]

3. Üldluba sisaldab ainult kõnealusele sektorile iseloomulikke tingimusi, mis on sätestatud käesoleva direktiivi lisa A osas, ega kattu tingimustega, mida kohaldatakse muude siseriiklike õigusnormide põhjal.

4. Raadiosageduste või numbrite kasutamise õiguste andmisel ei dubleeri liikmesriigid üldloa tingimusi.“

7 Direktiivi 2002/20 artikli 12 „Haldustasud“ lõikes 1 on sätestatud:

„Kui üldloa alusel teenuseid või võrke pakkuvate ettevõtjate või kasutusloa saanud ettevõtjatele on kehtestatud haldustasud, vastavad need järgmistele tingimustele:

a) haldustasud kokku katavad ainult halduskulusid, mis tekivad üldloa süsteemi, kasutusõiguste ja artikli 6 lõikes 2 nimetatud erikohustuste juhtimise, kontrollimise ja jõustamise käigus ja mis võivad sisaldada kulusid, mis on seotud rahvusvahelise koostöö, ühtlustamise ja standardimise, turuanalüüsi, tingimuste täitmise kontrollimise ja muu turukontrolliga ning regulatiivse tööga, millega kaasneb teiseste õigusaktide ja haldusotsuste, näiteks juurdepääsu ja vastastikust sidumist käsitlevate otsuste ettevalmistamine ja jõustamine;

b) haldustasud määratakse eraldi ettevõtjatele objektiivsel, läbipaistval ja proportsionaalsel viisil, mis muudab võimalikult väikseks lisahalduskulud ja muud kaasnevad tasud.“

8 Selle direktiivi artiklis 13 „Tasu kasutusõiguste ja seadmete paigaldamise õiguste eest“ on ette nähtud:

„Liikmesriigid võivad lubada asjaomasel asutusel kehtestada tasu raadiosageduste või numbrite kasutamise õiguste eest ja seadmete paigaldamise eest riigivara või eraomandi peale, kohale või alla, et tagada kõnealuste vahendite optimaalne kasutamine. Liikmesriigid tagavad, et sellised tasud on objektiivselt põhjendatud, läbipaistvad, mittediskrimineerivad ja proportsionaalsed, võrreldes nende kavandatud eesmärgiga, ja et nende puhul on arvesse võetud direktiivi 2002/21/EÜ […] artiklis 8 sätestatud eesmärke.“

9 Direktiivi 2002/20 lisas on ette nähtud:

„[…]

A. Tingimused, mida võib siduda üldloaga

[…]

2. Käesoleva direktiivi artikli 12 kohased haldustasud.

[…]

B. Tingimused, mida võib siduda raadiosageduste kasutamise õigustega

[…]

6. Kasutustasud käesoleva direktiivi artikli 13 kohaselt.

[…]“.

Hispaania õigus

Telekommunikatsiooni puudutavad õigusnormid

10 2002. aastal heakskiidetud telekommunikatsioonialased direktiivid, sealhulgas direktiiv 2002/20, võeti Hispaania õigusesse üle 3. novembri 2003. aasta telekommunikatsiooni üldseadusega 32/2003 (Ley 32/2003 General de Telecomunicaciones, *BOE* nr 264, 4.11.2003, lk 38890, edaspidi „LGT 2003“).

11 Selle seaduse artiklis 49 on kirjas:

„1. Üldkasutatavate raadiosageduste või numbriressursside operaatorid ja kasutusõiguste omanikud peavad maksma õigusnormides kehtestatud tasu.

2. Kõnealuse tasu otstarve on katta:

a) halduskulud seoses ühenduse teisese õiguse ja haldusaktide, sealhulgas vastastikust sidumist ja juurdepääsu käsitlevate aktide ettevalmistamise ja rakendamise alase regulatiivse tööga;

b) käesolevas seaduses sätestatud korra juhtimise, kontrollimise ja kohaldamisega seotud kulud;

c) riigivara kasutamise õiguste, üldkasutatavate raadiosageduste ja numbrite kasutamise õiguste juhtimise, kontrollimise ja teostamisega seotud kulud;

d) käesoleva seaduse artiklis 6 sätestatud teatiste haldamisega seotud kulud;

e) rahvusvahelise koostöö, ühtlustamise ja standardimise ning turuanalüüsi kulud.

3. Ilma et see piiraks lõikes 2 sätestatut, on üldkasutatavate raadiosageduste, numbrite ja elektrooniliste sidevõrkude paigaldamiseks vajaliku riigivara kasutamise eest kehtestatud tasu eesmärk tagada nende vahendite optimaalne kasutamine, võttes arvesse loa alusel kasutatava vara väärtust ja nappust. Kõnealune tasu peab olema mittediskrimineeriv, läbipaistev, objektiivselt põhjendatud ja eesmärgi suhtes proportsionaalne. Samuti peab see kaasa aitama artiklis 3 sätestatud eesmärkide saavutamisele ja põhimõtete järgimisele määrusandlikul teel kehtestavatel tingimustel.

[…]“.

12 Selle sätte sisu on üldjoontes üle võetud 9. mai 2014. aasta telekommunikatsiooni üldseaduse 9/2014 (Ley 9/2014 General de Telecomunicaciones (*BOE* nr 114, 10.5.2014, lk 35824), edaspidi „LGT 2014“) artiklisse 71.

13 LGT 2014 I lisas on punkt 3 „Üldkasutatava raadiosageduse eraldamise tasu“, mille lõige 1, mis on sisuliselt identne LGT 2003 I lisa punkti 3 lõikega 1, on sõnastatud järgmiselt:

„Operaatorile eraõiguslikuks kasutamiseks või ühele või mitmele füüsilisele või juriidilisele isikule eriotstarbeliseks kasutamiseks üldkasutatava raadiosageduse eraldamise eest tuleb maksta aastatasu vastavalt käesolevas lõigus ette nähtud tingimustele.

Tasu maksma kohustatud isiku makstava tasu suuruse määramisel peab arvesse võtma eraldatud raadiosageduse kasutamise turuväärtust ja selle võimalikku kasumlikkust õigustatud isiku jaoks.

[…]“.

14 LGT 2014 I lisa punkti 3 lõikes 6 on sätestatud:

„[…] [Üldkasutatava raadiosageduse eraldamise tasu] maksmata jätmise korral võib üldkasutatava raadiosageduse kasutamise õiguse peatada või lõpetada. […]“.

15 LGT 2014 artiklis 62, mis langeb sisuliselt kokku LGT 2003 artikliga 45, on kirjas:

„[…]

Üldkasutatavate raadiosageduste erikasutuse all mõistetakse sagedusalade kuulumist piiramatu arvu operaatorite või kasutajate ühiskasutusse konkreetse juhtumi jaoks kindlaks määratud teenuste jaoks antud loa alusel, millele kehtivad iga juhtumi puhul eraldi kindlaks määratuid tehnilised tingimused.

Üldkasutatavate raadiosageduste eraõigusliku kasutuse all mõistetakse teatud sageduste kuulumist ühe või piiratud arvu kasutajate samaotstarbelisse ainukasutusse.

[…]

3. Juhul kui erikasutusse antud sagedusalasid kasutatakse üldkasutatavate elektroonilise side võrkude kaudu, mille on paigaldanud või mida haldavad elektroonilise side operaatorid, antakse üldkasutatavate raadiosageduste kasutusõigused üldloa vormis.

[…]

4. Üldkasutatavate raadiosageduste kasutusõigused antakse üksikloa vormis järgmistel juhtudel:

a) kui erikasutusõigus eraldatakse raadioamatööridele või kui kasutusõigus antaks muul mittemajanduslikul eesmärgil vastavalt õigusnormidele, millega nähakse ette sellise üksikloa andmine;

b) kui eraõiguslik kasutusõigus antakse selleks, et taotleja saaks iseendale teenuseid osutada, välja arvatud juhul, kui sagedusala eraldamist on vaja avaliku halduse asutusel.

5. Kõikidel eelmistes lõigetes nimetamata juhtudel on üldkasutatavate raadiosageduste eraõiguslikuks kasutamiseks vaja halduskontsessiooni. Selline kontsessioon antakse elektroonilise side operaatoritele, eeldusel et ei esine kuninga 14. novembri 2011. aasta seadusandlikuga dekreediga 3/2011 heaks kiidetud riigihangete seaduse konsolideeritud redaktsioonis (Real Decreto Legislativo 3/2011 por el que se aprueba el texto refundido de la Ley de Contratos del Sector Público (*BOE* nr 276, 16.11.2011, lk 117729)) ette nähtud lepingute sõlmimisest keeldumise aluseid.

[…]“.

Varaliste õiguste ülemineku ja dokumentaalselt tõestatud õigustoimingute maksu käsitlevad õigusnormid

16 Varaliste õiguste ülemineku ja dokumentaalselt tõestatud õigustoimingute maksu seaduse konsolideeritud redaktsiooni (Texto refundido de la Ley del Impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados), mis kehtestati kuninga 24. septembri 1993. aasta seadusandliku dekreediga 1/1993, millega kiidetakse heaks varaliste õiguste ülemineku ja dokumentaalselt tõestatud õigustoimingute maksu seaduse konsolideeritud redaktsioon (Real Decreto Legislativo 1/1993, por el que se aprueba el Texto refundido de la Ley del Impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados (*BOE* nr 251, 20.10.1993, lk 29545), artikli 7 lõikes 1 ja Gipuzkoa ajaloolise territooriumi 30. detsembri 1987. aasta provintsi üldseaduse 18/1987 varaliste õiguste ülemineku ja dokumentaalselt tõestatud õigustoimingute maksu kohta (Norma Foral 18/1987, del territorio histórico de Gipuzkoa, del Impuesto sobre Transmisiones Patrimoniales y Actos Jurídicos Documentados) artikli 7 lõikes 1 on ette nähtud:

„Maks kehtib järgmiste varaliste õiguste ülemineku suhtes:

[…]

b) asjaõiguste seadmine, laenud, kautsjonid, üürid, pensionid ja halduskontsessioonid, välja arvatud juhul, kui nendega lõpetatakse raudteetaristu või sadama- või lennujaamahoonete või rajatiste kasutusõigus.“

17 23. mai 2008. aasta kuningliku määrusega 863/2008, millega kiideti heaks 3. novembri telekommunikatsiooni üldseaduse 32/2003 rakendusmäärus üldkasutatavate raadiosageduste valdkonnas (Real Decreto 863/2008, por el que se aprueba el Reglamento de desarrollo de la Ley 32/2003, de 3 de noviembre, General de Telecomunicaciones, en lo relativo al uso del dominio público radioeléctrico (*BOE* nr 138, 7.6.2008, lk 26305)) kehtestatud 3. novembri telekommunikatsiooni üldseaduse 32/2003 rakendusmääruse üldkasutatavate raadiosageduste valdkonnas (Reglamento de desarrollo de la Ley 32/2003, de 3 de noviembre, General de Telecomunicaciones, en lo relativo al uso del dominio público radioeléctrico) artikli 28 lõike 1 punktis b on ette nähtud:

„Riiklik raadiosideamet võib üldises haldusmenetluses […] tühistada üldkasutatavate raadiosageduste eraõigusliku kasutamise load järgmistel põhjustel:

[…]

b) Varaliste õiguste ülemineku ja dokumentaalselt tõestatud õigustoimingute maksu tasumata jätmine.

[…]“.

18 17. detsembri 2003. aasta üldise maksuseaduse 58/2003 (Ley 58/2003 General Tributaria; *BOE* nr 302, 18.12.2003, lk 44987) artiklis 2 on „maks“ määratletud kui ilma vastutasuta rahaline kohustus, mille „objektiks on tehingud, toimingud või asjaolud, millest ilmneb maksumaksja maksevõime“.

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

19 Vodafone España on telekommunikatsioonioperaator, kes osutab Hispaania territooriumil mobiiltelefoniteenuseid.

20 2011. aastal anti Vodafone Españale mitu kontsessiooni üldkasutatava raadiosagedusala 2,6 GHz eraõiguslikuks kasutamiseks ja ta maksis LGT 2003 I lisa punkti 3 alusel tasu üldkasutatava raadiosageduse eraldamise eest. Vastavalt provintsi üldseadusele 18/1987 varaliste õiguste ülemineku

ja dokumentaalselt tõestatud õigustoimingute maksu kohta arvestas ja tasus Vodafone España ka varaliste õiguste ülemineku ja dokumentaalselt tõestatud õigustoimingute maksu (edaspidi „varaliste õiguste ülemineku maks“).

21 Kuna ta aga leidis, et see maks on vastuolus liidu õigusega, esitas Vodafone España halduskorras taotluse, et selle maksuna tasutud summad talle tagasi makstaks.

22 See taotlus jäeti rahuldamata, mistõttu Vodafone España esitas eelotsusetaotluse esitanud kohtule rahuldamata jätmise otsuste peale tühistamiskaebuse, milles väitis sisuliselt, et kohustus tasuda varaliste õiguste ülemineku maksu toob kaasa direktiivi 2002/20 artikliga 13 vastuolus oleva topeltmaksustamise, sest sama asjaolu eest ehk üldkasutatava raadiosageduse eraõiguslikku kasutusse andmise halduskontsessiooni eest tekib ühtaegu nii üldkasutatava raadiosageduse eraldamise tasu kui ka varaliste õiguste ülemineku maksu tasumise kohustus.

23 Gipuzkoa provintsi valitsusnõukogu hinnangul ei ole tegemist topeltmaksustamisega, sest Hispaania õiguses tehakse vahet mõistetel „tasu“ ja „maks“. Ta väidab sisuliselt, et üldkasutatava raadiosageduse eraldamise tasu objekt on üldkasutatava raadiosageduse eraldamine eraõiguslikuks kasutamiseks, samas kui varaliste õiguste ülemineku maksu objekt on vara üleminek, mis toimub eraõiguslikuks kasutuseks andmise teel. Selle asutuse arvates ei piira direktiivi 2002/20 artiklid 12 ja 13 liikmesriikide võimalust kehtestada peale nendes artiklites ettenähtute veel muid makse, ning toob näiteks varaliste õiguste ülemineku maksu ja äriühingu tulumaksu, mida on kohustatud tasuma kõik ettevõtjad.

24 Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul on üldkasutatavate raadiosageduste suhtes kehtiv õiguslik kord sisuliselt identne Hispaania avaliku halduse asutuste kogu vara käsitleva üldkorraga, mis tuleneb 3. novembri 2003. aasta seaduse 33/2003 avaliku halduse asutuste vara kohta (Ley 33/2003, de 3 de noviembre, del Patrimonio de las Administraciones Públicas; *BOE* nr 264, 4.11.2003, lk 20254) artiklitest 84–104. See kohus järeldab sellest, et telekommunikatsiooni operaator, kes saab ainuõiguse kasutada teatavaid raadiosagedusi, saab samalaadse tõelise halduskontsessiooni riigivara kasutamiseks, nagu on osutatud provintsi üldseaduse 18/1987 varaliste õiguste ülemineku ja dokumentaalselt tõestatud õigustoimingute maksu kohta artikli 7 lõike 1 punktis b ja mis sama moodi nagu teised kontsessioonid annab teatava avaliku hüve rahalise makse tasumise eest eraõiguslikku kasutusse.

25 Peale selle selgitab eelotsusetaotluse esitanud kohus, et asjaolu, et varaliste õiguste ülemineku maksu tasumata jätmine on üldkasutatavate raadiosageduste kasutusloa tühistamise alus, võib mõista nii, et liikmesriigi seadusandja tahe oli muuta varaliste õiguste ülemineku maksu tasumine üldkasutatavate raadiosageduste kontsessiooni andmise *de facto* eeltingimuseks.

26 Arvestades, et Tribunal Superior de Justicia del País Vascos (Baskimaa kõrgeim kohus, Hispaania) pooleli olev vaidlus tõstatab liidu õiguse tõlgendamise küsimusi, otsustas see kohus menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:

„Kas [direktiivi 2002/20] artiklit 13 (vajaduse korral koostoimes seda täiendavate liidu õiguse sätetega) tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus see, kui Hispaania Kuningriik ja konkreetselt maksualaselt autonoomne Gipuzkoa ajalooline territoorium maksustab telekommunikatsiooni operaatori õiguse kasutada raadiosagedusi – mille eest juba nõutakse [üldkasutatava raadiosageduse eraldamise tasu] – [varaliste õiguste ülemineku] maksuga, mis on vastavalt seda maksu reguleerivatele provintsi õigusnormidele üldkohaldatav riigivara halduskontsessioonide suhtes?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

27 Esitatud küsimusega palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt selgitada, kas direktiivi 2002/20 artiklit 13 tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus see, kui liikmesriik, kelle õigusnormides on ette nähtud, et raadiosageduste kasutusõiguse eest tuleb maksta üldkasutatava raadiosageduse eraldamise

tasu, maksustab selle valdkonna halduskontsessioonide andmise ühtlasi varaliste õiguste ülemineku maksuga, mis on üldkohaldatav riigivara kasutamiseks antavate halduskontsessioonide suhtes tulenevalt seda maksu reguleerivatest provintsi õigusnormidest, mis ei ole eriomased elektroonilise side sektorile.

28 Sissejuhatuseks tuleb märkida, et direktiivi 2002/20 artikli 1 kohaselt on selle direktiivi eesmärk luua elektroonilise side võrkude ja -teenuste siseturg lubade andmist käsitlevate eeskirjade ja tingimuste ühtlustamise ja lihtsustamise abil, et soodustada võrkude ja teenuste pakkumist kogu Euroopa Liidus.

29 Direktiiv ei näe sel eesmärgil ette üksnes reegleid üldlubade andmise menetluste või raadiosageduste või numbrite kasutamise õiguste andmise menetluse ja nende sisu kohta, vaid ka nimetatud menetlustega seotud rahaliste kohustuste laadi ja ulatuse kohta, mida liikmesriigid võivad ettevõtjatele elektroonilise side teenuste sektoris määrata (17. detsembri 2015. aasta kohtuotsus Proximus, C-454/13, EU:C:2015:819, punkt 19 ja seal viidatud kohtupraktika).

30 Täpsemalt on direktiivi 2002/20 artiklis 12 „Haldustasud“ ette nähtud, et selleks, et rahastada riigi reguleeriva asutuse tegevust loasüsteemi haldamisel ja kasutusõiguste andmisel, võib elektroonilise side teenuste osutajatele kehtestada haldustasu.

31 Lisaks neile haldustasudele annab selle direktiivi artikkel 13 „Tasu kasutusõiguste ja seadmete paigaldamise õiguste eest“ liikmesriikidele õiguse kehtestada tasu elektroonilise side võrkude ja teenuste pakkujatele antud õiguse eest kasutada raadiosagedusi või numbreid ja õiguse eest paigaldada seadmeid riigivara või eraomandi peale, kohale või alla, et tagada kõnealuste vahendite optimaalne kasutamine.

32 Väljakujunenud kohtupraktika järgi ei ole liikmesriikidel direktiivi 2002/20 raames õigust kehtestada elektroonilise side võrkude ja teenuste pakkumise eest muid makse või tasusid kui need, mis on ette nähtud selles direktiivis (17. detsembri 2015. aasta kohtuotsus Proximus, C-454/13, EU:C:2015:819, punkt 20 ja seal viidatud kohtupraktika), ehk peale nende, mida on mainitud käesoleva kohtuotsuse punktides 30 ja 31.

33 Käesoleval juhul küsib eelotsusetaotluse esitanud kohus kõigepealt, kas erinevate tasude kumuleerumine on direktiivi 2002/20 artikliga 13 kooskõlas.

34 Sellega seoses piisab, kui märkida, et Euroopa Kohus on juba otsustanud, et direktiivi 2002/20 artikkel 13 ei välista erinevate tasude kumuleerimist, st sellega ei ole vastuolus liikmesriigi õigusnormid, mis näevad ette tasu, mille eesmärk on raadiosageduste optimaalne kasutamine ja mis lisandub samal eesmärgil kehtestatud teisele tasule, tingimusel et mõlemad tasud koos võetuna vastavad nimetatud artiklis 13 loetletud tingimustele (vt selle kohta 21. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Belgacom jt, C-375/11, EU:C:2013:185, punkt 48).

35 Teiseks märgib eelotsusetaotluse esitanud kohus, et põhikohtuasjas vaidluse all olevat varaliste õiguste üleminekult kogutavat makset ei loeta tasuks, mis on ainus direktiivi 2002/20 artiklis 13 osutatud mõiste, vaid maksuks.

36 Sellega seoses ilmneb Euroopa Kohtu praktikast, et analüüsitava makse hindamisel ei saa eelotsust taotlev kohus jääda seotuks sellega, kuidas kõnealune makse on kvalifitseeritud kohaldatavates liikmesriigi õigusnormides, ja Euroopa Kohus peab lähtuma selle makse objektiivsetest tunnustest (vt selle kohta 18. jaanuari 2017. aasta kohtuotsus IRCCS – Fondazione Santa Lucia, C-189/15, EU:C:2017:17, punkt 29).

37 Seetõttu ei takista asjaolu, et käesoleval juhul on põhikohtuasjas vaidluse all olev makse liikmesriigi õigusnormide kohaselt kvalifitseeritud maksuks, selle kuulumist direktiivi 2002/20 artikli 13 kohaldamisalasse.

38 Kolmandaks on eelotsusetaotluse esitanud kohtul küsimus, kas põhikohtuasjas vaidluse all oleva maksu taolise maksu kooskõla direktiiviga 2002/20 võib seetõttu kahtluse alla sattuda, et see on ette nähtud õigusnormidega, mis ei ole eriomaselt kohaldatavad elektroonilise side sektorile.

39 Selle kohta tuleb öelda, et direktiivi 2002/20 artikli 6 lõige 3 koostoimes selle direktiivi põhjendusega 18 näeb tõepoolest ette, et üldluba, mis annab õiguse pakkuda elektroonilise side võrke või teenuseid, sisaldab ainult kõnealusele sektorile eriomaseid tingimusi ega kattu tingimustega, mida ettevõtjatele kohaldatakse muude liikmesriigi seaduste alusel, mis ei puuduta konkreetselt seda sektorit.

40 Direktiivi 2002/20 artikli 6 lõikest 4 koostoimes selle direktiivi lisa A ja B osadega tuleneb aga, et raadiosageduste kasutusõigus ja üldluba antakse erinevates menetlustes, mille tingimused ei ole identsed.

41 Seetõttu ei saa direktiivi 2002/20 artikli 6 lõikes 3 ette nähtud nõuet, mis kehtib üldloa suhtes, laiendada selle direktiivi artiklis 13 ette nähtud tasudele, ja seega ei takista asjaolu, et tasu on sätestatud liikmesriigi õigusnormides, mis ei ole elektroonilise side sektorile eriomased, iseenesest selle direktiivi ja täpsemalt selle artikli 13 kohaldamist.

42 Neljandaks on eelotsusetaotluse esitanud kohtul küsimus, kas asjaolu, et varaliste õiguste ülemineku maksu kohaldatakse kõigi ettevõtjate suhtes, mitte ainult elektroonilise side teenuste osutajate suhtes, mõjutab direktiivi 2002/20 artikli 13 kohaldatavust põhikohtuasjas.

43 Euroopa Kohus on selle kohta küll juba otsustanud, et maks, mille maksjate hulka ei kuulu üksnes elektroonilise side võrke või teenuseid pakkuvad ettevõtjad või direktiivi 2002/20 artiklis 13 sätestatud õigustega ettevõtjad, ei kujuta endast selle tunnuseid arvestades tasu nimetatud artikli tähenduses (vt selle kohta 4. septembri 2014. aasta kohtuotsus Belgacom ja Mobistar, C-256/13 ja C-264/13, EU:C:2014:2149, punkt 36).

44 Euroopa Kohus täpsustas aga samas, et nii on see üksnes selle pärast, et põhikohtuasjas vaidluse all olnud maksu tasumise kohustuse teke ei olnud seotud raadiosageduste või numbrite kasutusõiguste andmisega ega seadmete paigaldamisega riigivara või eraomandi peale, kohale või alla (vt selle kohta 4. septembri 2014. aasta kohtuotsus Belgacom ja Mobistar, C-256/13 ja C-264/13, EU:C:2014:2149, punkt 37), mistõttu asjaolu, et seda maksu kohaldati kõigile ettevõtjatele, ei olnud sellele järeldusele jõudmisel otsustava tähtsusega.

45 Sellest järeldub, et tasu, mida kohaldatakse kõigile ettevõtjatele, võib kuuluda direktiivi 2002/20 artikli 13 kohaldamisalasse, juhul kui kohustus seda tasu maksta tekib raadiosageduste või numbrite kasutamise õiguste andmisel või seadmete paigaldamisel riigivara või eraomandi peale, kohale või alla.

46 Sellise juhtumiga ongi aga tegu, kui kõnealust tasu nõutakse elektroonilise side võrke või teenuseid pakkuvatelt ettevõtjatelt vastutasuna õiguse eest nimetatud raadiosagedusi kasutada (vt selle kohta 6. oktoobri 2015. aasta kohtuotsus Base Company, C-346/13, EU:C:2015:649, punkt 22).

47 Käesoleval juhul tundub kohaldatavast liikmesriigi õigusest ja täpsemalt LGT 2003 artiklist 45 tulenevat, et selleks, et omandada ainuõigus üldkasutatavate raadiosageduste kasutamiseks, on tingimata vaja saada üldkasutatavate raadiosageduste halduskontsessioon. Peale selle ilmneb kuningliku määrusega 863/2008 heaks kiidetud LGT 2003 rakendusmääruse artikli 28 lõike 1 punktist b, et varaliste õiguste ülemineku maksu tasumata jätmine on sellise kasutusõiguse andva loa tühistamise alus.

48 Seega näib, et varaliste õiguste ülemineku maksu tasumine on üldkasutatavate raadiosageduste kasutusõiguse omandamise eeltingimus ja seega vastab see maks vastutasuna selle õiguse eest maksmisele kuuluva tasu tunnustele – eelotsusetaotluse esitanud kohus peab neid asjaolusid kontrollima, sest ainult tema on pädev liikmesriigi õigust tõlgendama.

49 Juhul kui eelotsusetaotluse esitanud kohus peaks eespool käsitletud asjaolusid arvesse võttes jõudma järeldusele, et varaliste õiguste ülemineku maks kuulub direktiivi 2002/20 artikli 13 kohaldamisalasse, tuleb tal kontrollida, kas see maks ja üldkasutatava raadiosageduse eraldamise tasu koos võetuna vastavad artiklis 13 nimetatud tingimustele (vt selle kohta 21. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Belgacom jt, C-375/11, EU:C:2013:185, punkt 48).

50 Raadiosageduste kasutusõiguste tasu, mille liikmesriigid võivad kehtestada, peab nimelt olema objektiivselt põhjendatud, läbipaistev, mittediskrimineeriv ja proportsionaalne võrreldes tasu kasutusotstarbega, ja selle puhul tuleb muu hulgas võtta arvesse eesmärki toetada konkurentsi ja kasutada raadiosagedusi tulemuslikult (vt selle kohta 21. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Belgacom jt, C-375/11, EU:C:2013:185, punkt 46).

51 Samuti nähtub direktiivi 2002/20 artiklist 13 koostoimes selle põhjendusega 32, et telekommunikatsiooniteenuste operaatoritele raadiosageduste kasutamise eest kehtestatud tasu peab taotlema eesmärki tagada, et neid sagedusi kasutatakse optimaalselt, ning see ei tohi tõkestada uuenduslike teenuste ja konkurentsi arengut turul (21. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Belgacom jt, C-375/11, EU:C:2013:185, punkt 47).

52 Mis täpsemalt puudutab raadiosageduste kasutamise tasu suuruse kindlaksmääramist, siis luba kasutada avalikku hüve – mis kujutab endast nappi ressurssi – võimaldab loa omanikul saada suurt majanduslikku kasu ja annab talle eeliseid teiste ettevõtjate ees, kes soovivad samuti seda ressurssi kasutada ja sellest kasu saada, ning see õigustab sellise tasu kehtestamist, mis kajastab eelkõige asjaomase napi ressursi kasutamise väärtust (21. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Belgacom jt, C-375/11, EU:C:2013:185, punkt 50 ja seal viidatud kohtupraktika).

53 Neil asjaoludel eeldab eesmärk tagada, et operaatorid kasutaksid neile kättesaadavaid nappe ressursse optimaalselt, et selle tasu suurus oleks kohasel tasemel, mis eeskätt kajastab nende ressursside kasutamise väärtust, see aga nõuab asjaomase turu majandusliku ja tehnoloogilise olukorra arvesse võtmist (21. märtsi 2013. aasta kohtuotsus Belgacom jt, C-375/11, EU:C:2013:185, punkt 51 ja seal viidatud kohtupraktika).

54 Kõiki eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb esitatud küsimusele vastata, et direktiivi 2002/20 artiklit 13 tuleb tõlgendada nii, et selle artikliga ei ole vastuolus see, kui liikmesriik, kelle õigusnormides on ette nähtud, et raadiosageduste kasutusõiguse eest tuleb maksta üldkasutatava raadiosageduse eraldamise tasu, maksustab selle valdkonna halduskontsessioonide andmise ühtlasi varaliste õiguste ülemineku maksuga, mis on üldkohaldatav riigivara kasutamiseks antavate halduskontsessioonide suhtes tulenevalt seda maksu reguleerivatest provintsi õigusnormidest, mis ei ole eriomased elektroonilise side sektorile, juhul kui kohustus seda maksu tasuda tekib raadiosageduste kasutusõiguste saamisel, ja eeldusel, et see tasu ja maks koos võetuna vastavad kõnealuses artiklis loetletud tingimustele ja eelkõige tingimusele, et vastutasuna raadiosageduste kasutusõiguse eest nõutav summa on proportsionaalne – seda peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

Kohtukulud

55 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus poolelioleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamisega seotud kulusid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (kaheksas koda) otsustab:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 7. märtsi 2002. aasta direktiivi 2002/20/EÜ elektrooniliste sidevõrkude ja -teenustega seotud lubade andmise kohta (loadirektiiv) (muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. novembri 2009. aasta direktiiviga 2009/140/EÜ) artiklit 13 tuleb tõlgendada nii, et selle artikliga ei ole vastuolus see, kui liikmesriik, kelle õigusnormides on ette nähtud, et raadiosageduste kasutusõiguse eest tuleb maksta üldkasutatava raadiosageduse eraldamise tasu, maksustab selle valdkonna halduskontsessioonide andmise ühtlasi varaliste õiguste ülemineku maksuga, mis on üldkohaldatav riigivara kasutamiseks antavate halduskontsessioonide suhtes tulenevalt seda maksu reguleerivatest provintsi õigusnormidest, mis ei ole eriomased elektroonilise side sektorile, juhul kui kohustus seda maksu tasuda tekib raadiosageduste kasutusõiguste saamisel, ja eeldusel, et see tasu ja maks koos võetuna vastavad kõnealuses artiklis loetletud tingimustele ja eelkõige tingimusele, et vastutasuna raadiosageduste kasutusõiguse eest nõutav summa on proportsionaalne – seda peab kontrollima eelotsusetaotluse esitanud kohus.

Allkirjad